CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE.

(i) re : *Scarcity of Ammonium Sulphate and Urea Manures in Hassan District.*

Sri K. H. HANUME GOWDA (Hassan).—Madam, I call the attention of the Minister for Agriculture and Forests to the scarcity of Ammonium Sulphate and Urea Manures in Hassan District.

Sri K. H. PATIL (Minister for Agriculture and Forests).—Madam, in response to the Calling Attention Notice of my Hon'ble Friend Sri Hanume Gowda I wish to make the following statement :

Under the present policy of the Government 'Pool' Stocks of Fertilizers which form about 1/3rd of the programme obtained from Government of India, are channalised through Mysore State Agro-Industries Corporation and Mysore State Co-operative Marketing Federation, while the non-pool stocks to be supplied under Essential Commodities Act by the various manufacturers are supplied through private as well as Government agencies. The following allotments of fertilisers were made to Hassan District from the pool.

Quarter—

October—December 1972	Urea ..	500 tons.
	Cal Amn. Nitrate ..	200 tons
January—March 1973	Urea ..	500 tons

Government of India allots fertilisers mostly in the form of N.P.K. This is done with a view to encourage balanced use of fertilisers to various crops. The stock position of fertilisers available at Hassan District at present is as follows : (31st March 1973).

		M.S.C.M.F.	*M.S.A.I.C.*
1.	Urea	102	69
2.	Calcium Amn. Nitrate ..	7	117
3.	Super Phosphate ..	78	378
4.	N.P.K. Complex ..	117	123
5.	Ammonium Sulphate ..	..	32
6.	Diammonium phosphate ..	..	11
7.	Suphala ..	..	466
8.	Muriate of Potash ..	..	2
		304	1,198

To meet the demand in Hassan District the following quantities of fertilizers have been allotted out of the pool allotments made by Government of India for the Quarter April-June 1973.

(1) Calcium Ammonium Nitrate .. 1,500 tons.

(2) Diammon Phosphate .. 400 tons.

In addition, firms like F.C.I., F.A.C.T., Shaw Wallace, E.I.D., Parry Limited have also arranged to supply fertilisers to the District from non-pool quota. The allotmments of fertilisers are made to each district on the basis of area under irrigation, area under different crops, Cropping pattern and the consumption of fertilizers during the previous years.

Every atempt will be made to supply adequate quantities of fertilisers to this District as and when further allotments are received from the Government of India.

Three hundred tonnes of Urea are moved from Shimoga to Hassan and another 100 tonnes of calcium Ammonium Nitrate will be moved from Mysore to Hassan.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರದ ಅಭಾವವಿದೆ. ಅಕ್ಟೋಬರ್, ನವಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. 31-3-1973ರಲ್ಲಿ ಹಾಸನದಲ್ಲಿ 304 ಟನ್ ಗೊಬ್ಬರ, ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಟ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಫೆಡರೇಷನ್ ಹತ್ತಿರ ಸ್ಟಾಕ್ ಇದೆ ಮತ್ತು 1198 ಟನ್ ಗೊಬ್ಬರ ಮೈಸೂರು ಸ್ಟೇಟ್ ಆಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಹತ್ತಿರ ಸ್ಟಾಕ್ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಮಳೆಯಾದರೆ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ನಾವಿರಾರು ಟನ್ ಗೊಬ್ಬರ ಬೇಕು. ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ಚೂರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲ. ನೀವು ಹೇಳುವುದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಮಾತು. ರೈತರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ 1200, 1400 ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಜಮೀನಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಏನೂ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೊಡುವುದು ಏನಿದ್ದರೂ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಫೆಡರೇಷನ್ನು ಕೇಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ, ಇವರನ್ನು ಕೇಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಬ್ಬರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೊಟ್ಟು, ರೈತರಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಬಹಳ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿ ಕಷ್ಟ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಹೇಳಿರುವ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ನಶ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದುದು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ರೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ, ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬೇಕಾದರೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ದಯಮಾಡಿ ಏವರ ತಿಳಿಸಿ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ತೀವ್ರವಾದ ಮನೋವೇದನೆಯನ್ನು ನಾನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಅಂಕೆ ಸಂಖ್ಯೆ ತಪ್ಪು ಇದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುವುದಾದರೆ, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ವರದಿಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆಲೇ ನಿರಾಕರಿಸುವ ಮನೋಧರ್ಮ ನನಗಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಬಂದಿರುವ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ಸತ್ಯವಾದ ಅಂಶ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಸತ್ಯವಾದ ಅಂಶ ಕೊಡದೆ ಸುಳ್ಳು ಅಂಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗುತ್ತಾರೋ, ಆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಈಪೊತ್ತೇ ಪಾತ್ರರಾಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗೊಬ್ಬರದ ವಿತರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗೊಬ್ಬರದ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದಿವಸ ತಡೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದೇವೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಈ ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ಸನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮಾರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಡೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮ ಅನುಭವಕ್ಕೂ ಬಂದಿದೆ. ಮಳೆ ಬಿದ್ದಮೇಲೆ ರೈತರಿಗೆ ಸದುಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಕೆಲವು ದಿವಸ ತಡೆದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಈಗಲೇ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡೋಣ.

ಮೂರನೇಯದಾಗಿ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೋ ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎಂದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಖಾನಗೀ ಜನರು ಮಾರುವುದನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಗೊಬ್ಬರ ಆಗ್ರೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಮತ್ತು ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿ ಮಾರುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದು ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರೇನಾದರೂ ಅರೀತಿ ಬ್ಲಾಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಖಾನಗೀ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಸುಲಭ ಇವರ ಮೇಲೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಇನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ರೈತರು ಗೊಬ್ಬರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಲೈಸನ್ಸ್‌ನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಅವರು ಕೆಲವು ನಾನ್‌ಪೂಲ್ಡ್ ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ಸ್‌ನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾರುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವು ಷಾ ವಾಲ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿ ಅಪ್ರಗಳ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಅವರೇನಾದರೂ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಇದನ್ನೂ ಸೇರಿಸಿ ಮಾರಬಹುದು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಕ್ರಮ ಬದ್ಧತೆಯಾಗಿ ಮಾರುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಸ್ಯಾಮಿ, ರೈತರಿಗೆ ಬೆಳೆ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿಗದಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಮುಖಾಂತರ ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಿ. ಕಾಂಪೋನೆಂಟ್ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಹಾಸನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಬಿ. ಕಾಂಪೋನೆಂಟ್ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಟಾಕ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ದುಡ್ಡನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ? ದುಡ್ಡನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಇನ್ನೂ ಗೊಬ್ಬರ ಅಲಾಟ್ ಆಗಿಲ್ಲ ಕಾರಣ ಏನು ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಎರಡನೇಯದಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹಾಸನ ಟೌನ್‌ಗೆ ಸಧ್ಯಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಗೊಬ್ಬರ ಸ್ಟಾಕ್‌ನಲ್ಲಿದೆ ದಯವಿಟ್ಟು ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರು ಹಣವನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎ. ಕಾಂಪೋನೆಂಟ್‌ಗೆ, ಬಿ. ಕಾಂಪೋನೆಂಟ್‌ಗೆ, ಸಿ. ಕಾಂಪೋನೆಂಟ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಸೈಟ್ಕೋಡಿನಸ್ ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ಸ್‌ಗೆ ಇಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಇದೆ, ಮಿಕ್ಕದು ನಗಣ್ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಇದೆ. ಈ ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ಸ್‌ಗೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ಕೆಲವು ಹಣವನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರ ಹತ್ತಿರವೂ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈಗ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಿಗತಕ್ಕಂಥ ಗೊಬ್ಬರ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ದೊರಕಲೊಲ್ಲದು.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಸ್. ಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ಈಗ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಏನು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅವರು ಪರ್ಮಿಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಇನ್‌ಸಿಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ 75 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಗೊಬ್ಬರ 25 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕ್ಯಾಷ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಬಿ. ಕಾಂಪೋನೆಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು

Three hundred tonnes of Urea are moved from Shimoga to Hassan

and another 100 tonnes of Calcium Ammonium Nitrate will be moved from Mysore to Hassan. ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನು ಯಾವತ್ತು ಮೂವ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತೀರಾ ? ತಕ್ಷಣ ಇದು ಹಾಸನಕ್ಕೆ ತಲುಪುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗಾಗಲೇ ಹಾಸನಕ್ಕೆ ತಲುಪಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ತಲುಪುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಪರ್ಮಿಟ್ ಇಲ್ಲದೇ ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮಿಸ್‌ಚೀಫ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪೆರಿಮೆಂಟಲ್ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಪರ್ಮಿಟ್ ಇಲ್ಲದೇ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

(ii) re : *Fall in prices of Arecanut and recovery of Co-operative dues from Arecanut Growers.*

Sri M. H. JAYAPRAKASH NARAYAN (Sirsi).—I call the attention of Minister for Agriculture and Forests to the situation arising on account of the fall in prices of arecanut and the recovery of co-operative dues from arecanut growers in the State.

Sri K. H. PATIL (Minister for Agriculutre and Forests).—Sir, I state as follows :—

I made a statement on 12th July 1972 on the floor of this House in connection with the Calling Attention Notice No. 77, tabled by Sri B. V. Kakkilaya and others indicating the various steps taken by Government to check the fall of price in arecanut in the State.

I wish to inform this House the developments that have taken place subsequent to the statement made by me in the matter. Government have examined the situation and various steps have been taken to stabilise the price and prevent further fall of price. There is at present no scientific and authentic data giving the cost of production of arecanut in the State. In the absence of such data, it is difficult to work out the reasonable margin of profit for areca growers. With a view to collecting authentic data and keeping an upto date record enabling them to determine whether any rate of arecanut ruling on any particular day is economic and whether it gives reasonable margin for the agriculturists, Government constituted a Committee on 19th September, 1972 with Sri T. T. Paulose as Chairman to undertake a study of the entire question and make recommendations based on their study for the consideration of Government. The Committee was required to examine the causes relating to the falling prices of areca and collect such data as was essential to work out the reasonable cost of poduction under certain assured conditions, which will enable the Government to compare the cost of production with the selling price of areca at any given time. The Committee was also expected to suggest as to what should constitute the selling

(SRI K. H. PATIL)

price giving the growers a reasonable margin of profits which should be calculated with reference to the cost of production in the recent past years, the selling price of arecanut in those years and the general market conditions in the state in particular and the country in general. The Committee has submitted its report to Government and it is under examination. Further with a view to assess the impact created in the arecanut markets in the Mysore State and in the light of the experience gained in Kerala State in preventing fall of price of arecanut in that State, a meeting was held on 11th December 1972 at Bangalore with the Ministers for Agriculture and Co-operation of Kerala and Mysore Governments. The representatives of the areca growers were also invited for the said meeting. The representatives after some discussions, accepted in principle .... the suggestion to have two purchasing Societies, one in Kerala State and one in Mysore State and to these societies forming into a Federation as an Appex Institution. Funds required for this Federation would come from the purchasing Society, the N.C.D.C. and the Governments of Kerala and Mysore. After considering the advantages and disadvantages of forming such a Federation, it was decided that necessary purchasing Organisations in Co-operative ..... sector in both the States should be formed and registered in the respective States under the Co-operative Societies Act. These purchasing Organisations should then combine together into a Federation under the Multi-Unit Co-operative Societies Act. This Federation should start purchasing, stocking and selling of arecanut and wherever possible to take up processing also. Regarding the working details of these two purchasing Organisations and the Federation, it was decided that the officers of both the Governments should work out the Bye-laws for these institutions. It was also decided that for the share capitals and other financial assistance required, the N.C.D.C. should be approached and both the Governments should give them all the necessary assistance.

Accordingly, the Kerala and Mysore States have drafted model Bye-laws for the proposed inter-state organisation providing for the purchase and sale of arecanut, quality control, grading, propaganda, processing study of market intelligence, research on areca based industries and exploring foreign markets for sale of arecanut and membership for individual growers Societies and the two Governments with an authorised share capital of Rupees one crore. Each State Government would contribute Rs. 37.50 lakhs each and other members from each state should contribute Rs. 12.50 lakhs each. After finalisation of the Bye-laws, the same would be adopted by the promoters after getting the Society registered in consultation with the Central Registrar of Co-operative Societies, New Delhi as required under the Multi-Unit Act.

While making recoveries of Co-operative dues, each situation is treated on its merits and hence there is no cause for apprehension.

In view of the measures taken by Government, it is expected that the areca growers will be relieved of the present difficulties and there appears to be no need to form either a Malnad Development Board, Areca Development Board or a Corporation for the purpose.

2-00 P. M.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಚ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ವರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳೆಗಾರರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆನ್ನತಕ್ಕದ್ದು ಇದೆ. ಆದರೆ ಈಗಿನ ನೈಜ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಗಳ ಏರಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದುದರಿಂದ ಅಡಕೆ ತೋಟವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಎಷ್ಟೋ ಕಷ್ಟವನ್ನು, ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಡಕೆತೋಟಗಾರರು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಅನೇಕ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸಾಲವನ್ನು ಕಂತುಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ರೀತಿ ಅಥವಾ ಆದರ ವಸೂಲಿಯನ್ನು ಒಂದು ವರ್ಷ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದೇ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈವರೆಗೂ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಫೆಡರೇಷನ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಆಡಕೆ ಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಯೋಗ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಅವರು ಕೊಡಬೇಕಾದ ಸಾಲಗಳ ವಸೂಲಿಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದು, ಭೂಕಂದಾಯವನ್ನು ಸಹ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕುವುದು ಮತ್ತು ಏನೇನು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿರುವುದು ವಿಷಾದವಾದದು. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸರ್ಕಾರದ ಎದುರಿಗೆ ಬಂದಂಥ ಅನೇಕ ಅಡಕೆ ಬೆಳೆಗಾರರ ಮನವಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನಾನು ಹಾಗೂ ಸಹಕಾರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅನೇಕ ಅಡಕೆ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಅವರ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅರಿತು, ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನೊಡನೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನವರು ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡದೆ ವಿನಾಯಿತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವಾಗಿ ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಈಗಿರತಕ್ಕ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸಾಲವನ್ನು ಸಾದಾ ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಮಧ್ಯ ತರಗತಿಯ ಸಾಲವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೆ ಪರಿಗಣಿಸ ಬೇಕೆಂದೂ, ಜಿಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಅದನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಕಕ್ಷೆಯೊಳಗೆ ಅಡಕೆ ಬೆಳೆಗಾರ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತನಾಗಿ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ, ಶ್ರೀಮಂತ ರೈತನಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹಿತ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನ ಈ ಹಂತಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮತ್ತು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ನಾನು ತಿಳಿಸಲಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಆಡಕೆ ಬೆಳೆಗಾರರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಗಮನಿಸಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಫೆಡರೇಷನ್ ರಚನೆ ಮಾಡಿ ಅವರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಾಲನ್ನೆಲ್ಲ ಖರೀದಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಫೆಡರೇಷನ್ ರಚನೆ ಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿದ ತಕ್ಷಣ ಹೇಟೆಯ ಬೆಲೆಗಳು ಏರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ನಾನು ಪ್ರತಿದಿವಸವೂ ಅಡಕೆ ಬೆಲೆ ಏರುವುದರ ಕಡೆಗೆ ನಡೆಯಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇಷ್ಟಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಇರುವ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆದಿದೆ.

(iii) re : *Recovery of Water cess from Cultivators in T. B. Project Area in Raichur District.*

Sri C. N. PATIL (Lingsugur).—I call the attention of the Hon'ble Minister for Revenue to the recovery of water cess from cultivators in Tungabhadra Project area in Raichur District.

Sri N. HUTCHAMASTY GOWDA (Minister for Revenue).—I stet as follows :

The Member has stated that though 17 breaches appeared in the Left Bank Canal of Tungabhadra Project, and though the Khariff crops have failed, Government has ordered for the recovery of water cess and by this cultivators are put to harassment and hardship.

Water Cess referred to by the Member relates to water rate. It is a fact that during the months from July to Septembebr, 1972, a number of breaches occurred in the Left Bank Canal of Tungabhadra Project. So the kharif and Rabi Crops were affected in some of the Taluks of Raichur District. No Land Revenue/Water Rate are being collected where the crops were damaged due to breaches in the Left Bank Canal of Tungabhadra Project The Land Revenue and Water Rate are being collected in the area actually irrigated and where crops were not damaged. As such, no harassment and hardship is caused to the cultivators.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು 'No Land Revenue/ Water Rate are being collected where the crops were damaged' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಖಾರಿಫ್ ಸೀಸನ್ ಆರು ತಿಂಗಳು ಎಂದು ಹಿಡಿದರೂ, 17 ಬ್ರೀಚಸ್ ಆಗಿದ್ದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬ್ರೀಚ್‌ಗೂ ಕೆನಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಾರದ ವರೆಗೆ ನೀರು ಬರಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ 119 ದಿವಸ ನಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತು. 180 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ 120 ದಿವಸ ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನು 60 ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ, ಹೇಗೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ಆದ್ದರಿಂದ ಏನಾದರೂ ವಿಶಿಷ್ಟ ರೂಲ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಅಲ್ಲಿ ಹೆರಾಸ್‌ಮೆಂಟ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕ್ಲಾರಿಫೈ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ನನಗೆ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬ್ರೀಚ್ ಆಗಿತ್ತು, ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆ ನಷ್ಟವಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ವಸೂಲು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ನಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಮತ್ತು ಕಂದಾಯ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದರೆ ನಾನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಮತ್ತು ಇಂಜನಿಯರ್ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ಅವರು ಆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಬೆಳೆಯಾಗಿಲ್ಲ, ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ವಸೂಲು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ.

(ii) *Rs:* SCARCITY OF DRINKING WATER IN K.G.F.

Sri C. M. ARUMUGHAM (K.G.F.)—I call the attention of the Hon'bble Minister for Municipal Administration to the scarcity of drinking water in K.G.F. both in the Mining area and Municipal area.

Sri B. BASAVALINGAPPA (Minister for Municipal Administration).—I state as follows:

Water Supply to Robertsonpet, Kolar Gold Field Mining area and Bharat Earth Movers Limited Colony in addition to Bethamangala Colony and Village is made from the Bethamangala Reservoir. The reservoir at Bethamangala has got a capacity of 1427 millions gallons at F.T.L. Taking into consideration the evaporation losses, etc., the maximum normal draw from the Reservoir to the several areas requiring water will have to be limited to 2 m.g. a day. The pumping mains and the pumping machinery erected at Bethamangala have also been designed, to have the supply of 2 m.g.d. of water from Bethamangala Reservoir to the several consuming points.

The requirement of water in Robertsonpent Town Municipal area is increasing year after year due to extension of the townshop. Due to the limited quantity of water available from the pumping main to be spared to this area, bore wells have been sunk in Swaranakuppam area and water so drawn from the bore wells is stored and made available for distribution in Robertsonpet Municipal limits. This quantity of water is in addition to the water that is drawn and supplied from the 16 inches main meant for supplying water to Bharat Gold Mine Undertakings.

The Bharat Earth Movers Limited who have established a factory in the same area adjacent to the mining area are being supplied with the water by drawing a separate 10 inches main for a length of nearly 6½ miles and separate pumping units installed so that the maximum requirement of water as contemplated could be made available to them keeping in view the total drawal from the Reservoir.

Normally the supply of water to the 3 units, *viz.*, Robertsonpet Township, Bharat Gold Mines Limited and Bharat Earth Movers Limited, hither to are in the range of 5.5 to 6 lakh gallons 13.3 to 13.4 lakh gallons and 2.4 lakh gallons a day respectively. The water supply required for Wash water filters, etc., and the supplies to Bethamangala village and Colony are in the order of 60,000 and 35,000 gallons a day.

(SRI B. BASAVALINGAPPA)

The supply of water at the begining of April to Robebrtsonpent was 6 lakh gallons (including the supplies from bore wells drilled in the tank water spread of Swaranakuppam area) and to Mining area was 13.96 lakh gallons. Due to the summer conditions, the supply from the bore wells at Swarankuppam area has been reduced and the supply which was normally 3.5 to 3.6 lakh gallons a day has come down to 3.1 lakh gallons a day.

At the end of the month the supply position to Robertsonpet township area was 5.3 lakh gallons a day both from the borne wells and the Bethamangala reservoir and works out to about 11-12 gallons as *per capita* for the population of 43,000 of Robertsonpet and that to the Gold Mining area was 13.77 lakh gallons.

Government of Mysore have entered into the agreement for supplying water from Bethamangala Reservoir between Bharat Gold Mine Limited, and Bharat Earth Movers Limited, who have agreed to share the water in the ratio of 73 : 27. Since the maximum draw off capasity from the reservoir is to be limited to 2 m.g. a day and the supply of Wash water and township water at Bethamangala maintained, the quantity available for distribution for the 3 undertakings will have to beb met out of the remaining quantity of 19 lakh gallons only. The normal supply of about 2 lakhs to 2.2 lakh gallons of water to Robertsonpet area being maintained, the remaining quantity will have to be shared between Bharat Gold Mines Limited and Bharat Earth Movers Limited, in the ratio of 73 : 27 as per the decision of Government. Now that the Bharat Earth Movers Limited are not requiring the full quantity of water they are entitled, to the quantity of water Bharat Gold Mines Limited is getting now is on the higher side, *i.e.*, they are getting nearly 2 lakh gallons more than they are entitled to as per the decision of the Government.

In view of the increasing demand of water in the several Undertakings, arrangement for investigating and harnessing additional sources by sinking bore wells along the water spread of Bethamangala Reservoir downstream valley of Gosanakere, upper margin of Ramasagar, Masikam tanks and Oorgaumpet valley and Pichapalli areas so that the availabble under ground water be mde use of to supplement the present su pplies from the Bethamangala reservoir and the requirements to some extent met with.

Since all the fast drilling rigs are dployed in the drought affected area, action for sinking bore wells can be taken immediately they are released from there. Every effort is being made by the authori-

ties in preventing and controlling the wastage of water and making available the same for drinking and other household purposes. The concerned staff have been instructed to be vigilant and give relief to the extent possible at the earliest.

Sri C. M. ARUMUGHAM.—Scarcity of water in K.G.F., both in the mining area and non-mining area is there for several years. As was rightly pointed out by the Hon'ble Minister, the pump-set installed at Bethamangala has become very old and is not pumping out 2 million gallons of water per day. The requirement of BEML is about 5 lakh gallons of water per day. BEML have their expansion programme and under this programme the present strength of 4,000 workers might go up to 10,000 and houses will have to be constructed for all these workers. In Robertsonpet and Andersonpet area water is being supplied only for two hours in the day.

A new tank has been constructed at Kamasamudram which is only 3 miles away from the mining area. This tank is 40 ft. in depth and there is enough water. If arrangements are made to supply water from this tank, it can feed the mining area, Robertsonpet and Andersonpet areas and the excess of water remaining can also be supplied to Bangarpet Municipality where also there is scarcity of water.

Apart from digging bore wells, will the Government consider the possibility of harnessing the water supply from the newly constructed tank at Kamasamudram to these areas ?

Sri B. BASAVALINGAPPA.—The details about the new tank at Kamasamudram are not available with me at present. Keeping in view the total need of the area, the Government will take a decision so that water is made available to all these three areas. The suggestion of the Hon. Member about supplying water from Kamasamudram tank will be examined by the Government.

PAPERS LAID ON THE TABLE

Sri H. M. CHANNABASAPPA (Minister for Public Works and Electricity).—On behalf of the Minister for Industries, I beg to lay :

"Annual Report, 1971-72 and 26th Annual Report together with the Audited Statements of Accounts of REMCO for the year ended 31st March, 1972. Under Section 619-A (3) of the Companies Act, 1956."

THE SECRETARY.—I lay on the table the second list of Un-starred questions and answers of the third Session.*

Madam SPEAKER.—The Papers are laid.

UNSTARRED QUESTIONS AND ANSWERS

(SECOND LIST)

DEARNESS ALLOWANCE AND ADDITIONAL DEARNESS ALLOWANCE TO GOVERNMENT SERVANTS.

15. Sri B. G. BANAKAR (Hirekerur).—

Will the Minister for Finance be pleased to state:—

(*a*) the rate of Dearness Allowance paid to the Government Servants as on 31st December 1971;

(*b*) the rate of Additional Dearness Allowance sanctioned with effect from 1st January 1972;

(*c*) the rate of Additional Dearness Allowance sanctioned with effect from 1st July 1972;

(*d*) the rationale behind raising the ceiling for the payment of Dearness Allowance when the Additional Dearness Allowance was sanctioned with effect from 1st January 1972;

(*e*) the rationale behind restricting the payment of Additional Dearness Allowance only to Government Servants whose basic pay was upto Rs. 209?

Sri M. Y. GHORPADE (Minister for Finance).—

(*a*) to (*c*) *vide* Statement appended.

(*d*) The ceiling for payment of Dearness Alloance was not raised from 1st January 1972.

(*e*) The grant of Additional Dearness Allowance was restricted to Government Servants with a basic pay upto Rs. 209 p.m. in view of the difficult financial position of the State.